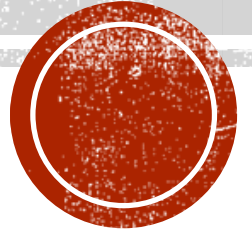

ULUSLARARASI HUKUK III

1. HAFTA

ULUSLARARASI HUKUKTA TANIMA SORUNU

Uluslararası hukukta tanıma, bir uluslararası hukuk kişinin kendi dışında oluşan belli bir olayı, durumu, belgeyi ya da iddiayı kendisi bakımından yasal kabul ettiğini ve hukuksal ilişkilerini bu veriler üzerinden kuracağını bildiren tek-tarafli hukuksal işlemidir

- Devletlerin Tanınması
- Hükümetlerin Tanınması
- Öteki Tanıma Durumları ve Anlamları

DEVLETLERİN TANINMASININ ANLAMI VE HUKUKSAL NİTELİĞİ

- Tanıma işlemi ile tanıyan devlet tanınan devletin sınırlı bir biçimde, yalnızca kendisi için, uluslararası hukuk kişiliğini kabul etmiş olmaktadır.
- Devletleri tanıma serbest bir işlemdir.
- Tanıma işleminin iradesi ve hukuksal değeri, yalnızca sahibinin iradesi ile doğar

TANINMAYAN DEVLETLERİN HUKUKSAL DURUMU

- Tanınma bir devletin kurucu ögesi değildir.
- Tanınmayan bir devlet fiilen var olduğu sürece uluslararası düzeyde hesaba katılmak zorundadır.
- Tanınmayan devletlerin fiilen yerleşmiş durumları nedeniyle uluslararası hukukun kimi kurumlarından yararlanmaları kabul edilir. Diğer bir ifadeyle tanınmayan bir devlete karşı uluslararası yargı organları önünde dava açılması olağanı vardır.

HÜKÜMETLERİN TANINMASI

- Devletin tanınmasından ayrı olarak kimi zaman hükümetlerin tanınması söz konusu olmaktadır. Bunun vazgeçilmez koşulu ise söz konusu hükümetin devletin ya önceden ya da aynı zamanda tanınmış olmasıdır.
- Uygulanan uluslararası hukuka göre hükümetlerin tanınması yalnızca olağandışı yollarla hükümetlerin değişmesi durumunda söz konusu olmaktadır.

HÜKÜMETLERİN TANINMASINDA BAŞVURULAN ÖLÇÜTLER VE UYGULAMA

- Uygulamada en çok rastlanılan ölçüt, yeni hükümetin fiilen varlığı ve etkisi ilkesine uygun olarak yapılan değerlendirmeye göre karar verilmesidir.
- Yeni hükümetleri otomatik tanımayı öngören Estrada Doktrini, bahse konu hükümetin sakıncalı bulunması durumunda diplomatik ilişkileri kesmeyi öngörür.
- Tobar Doktrini ise serbest seçimlerle başa gelmeyen bütün hükümetlerin tanınmasını reddedilmesi gerektiğini savunur.

ÖTEKİ TANIMA DURUMLARI VE ANLAMLARI

- Belirli bir toplumun ya da birimin uluslararası hukuk düzeni içinde yer alması için ilke olarak tüm yetkilerle donatılmış devletler düzeyine erişmesi zorunluluğu yoktur.
- Örneğin uluslararası örgütler, devletlerden farklı biçimde sınırlı uluslararası hukuk kişiliğine sahip olarak uluslararası hukuk düzeninde yerlerini almaktadır.
- Benzer şekilde kimi toplumlar uluslararası hukuk kişiliğine sahip olmaya varmayan ve belirli yetkilerle donatılmış sınırlı bir hukuksa statüye sahip olabilmektedirler.

ÖTEKİ TANIMA DURUMLARI VE ANLAMLARI

- Uluslararası Örgütlerin Tanınması
- Devlet Niteliği Kazanmamış Kimi Toplulukların Tanınması
- Savaşan(Muharip) Statüsünün Tanınması
- Ayaklanan(Asi) Statüsünün Tanınması
- Ulusların(Nations) ve Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin Tanınması

